

4. Ребрина А. А. Настільний теніс: метод. посіб. К.: Літера ЛТД, 2010. 144 с.
5. Woods R. Social issues in sport. Champaign: Human Kinetics, 2007. 384 p.

Мурачова Наталія, Скрипка Ірина

ОСОБЛИВОСТІ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЖІНОЧІЙ БОРотьБИ

*Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Навчально-науковий інститут фізичної культури*

Анотація. У статті підтверджено, що зі зростанням популярності жіночої вільної боротьби, спостерігається підвищення інтересу вчених до досліджень організації навчально-тренувального процесу та особливостей жіночої вільної боротьби. Охарактеризовано та проаналізовано основні зміни в судівстві під час проведення змагань в жіночій боротьбі

Ключові слова: жіноча боротьба, змагальна діяльність, збірна команда України.

Murachova Natalya, Skrypka Iryna. Features of competitive activities in women's wrestling.

Abstract. The article confirms that with the growing popularity of women's freestyle wrestling, there is an increase in the interest of scientists in researching the organization of the educational and training process and the features of women's freestyle wrestling. The main changes in refereeing during competitions in women's wrestling are characterized and analyzed

Keywords: women's wrestling, competitive activity, national team of Ukraine.

Актуальність теми. Жіноча боротьба, доволі молодий вид одноборства для жінок за правилами вільної боротьби – чоловічого виду спорту. Українська жіноча боротьба на даний час вже голосно заявила про себе у світовій спільноті з вільної боротьби. Офіційно перший чемпіонат світу для жінок, Міжнародною федерацією любительської боротьби, був проведений 1989 року, хоча треба зазначити, що національні чемпіонати в різних країнах світу проводилися задовго до зазначеної дати [1]. Найстаршою країною, яка почала розвивати жіночу боротьбу, виявилась Швеція. Саме у цій державі жінки змагаються, як за правилами вільної так і за правилами греко-римської боротьби.

Міжнародна федерація любительської боротьби довгий час вагалася за якими ж правилами проводити офіційні змагання для жінок чи за правилами вільної, чи за правилами греко-римської боротьби, так як пропонували шведські фахівці. І все ж таки зупинилися на правилах вільної, так як остання більш підходить за анатомо-фізіологічними особливостями і за розмаїттям технічних дій для жіночого організму.

Авторитет жіночої боротьби у світі зростає швидкими темпами, і в підтвердження цих слів, є той факт, що вона 2004 року була включена до програми Олімпійських ігор. І на перших же Іграх у Афінах, цього ж року, першою в історії жінкою Олімпійською чемпіонкою у боротьбі виявилася українка Ірина Мерлені, і спромоглася вона це зробити у найлегшій ваговій категорії – 48 кг [2, 4, 5]. Останнім часом, у зв'язку зі зростанням популярності жіночої вільної боротьби, спостерігається підвищення інтересу вчених до досліджень організації навчально-тренувального процесу та особливостей жіночої вільної боротьби.

Особливу увагу приділили публікаціям і дослідженням з проблеми фізичного виховання жінок Симонік А. В., Пономарьов В. О., Симонік М. С. (2018), І.М.Скрипка, С.В.Чередніченко (2019), Футорний С., Світлана К., Мацкевич Н., Рода О., Михалевський В. (2-13), Чередніченко С.В., Скрипка І.М., Козлов О. (2019). У результаті аналізу можна констатувати, що існує достатньо матеріалу з питань розробки змісту та структури занять з вільної боротьби з метою корекції їх фізичного стану, але разом з цим відсутні науково-обґрунтовані підходи до організації змагальної діяльності та підготовки до змагань жінок

Тому на сьогоднішній день підготовка жінок-борчинь є актуальною. На відміну від жіночої боротьби, в чоловічій боротьбі достатньо сформована система підготовки, а основи тренування є єдиними як для жінок, так і для чоловіків [5]. При цьому більшість досліджень по вивченню впливу спорту на організм, обґрунтуванню засобів, методів тренувань було проведено на спортсменах - чоловіках. Це є значною передумовою для розробки основи науково-методичного забезпечення підготовки жінок-борчинь.

Мета - проаналізувати та визначити основні зміни в суддівстві під час проведення змагань в жіночій боротьбі..

Для розв'язання поставленої мети були поставлені такі **завдання**:

1. Аналіз науково методичної літератури з проблеми дослідження.
2. Проаналізувати особливості суддівстві в жіночій боротьбі.

Методи дослідження: Теоретичний аналіз і узагальнення даних спеціальної науково-методичної літератури, протоколів змагань..

Виклад основного матеріалу дослідження.

Найбільш характерною особливістю сучасного жіночого спорту є інтенсивне освоєння жінками тих його видів, які дотепер вважалися чоловічими [4]. Сучасна спортивна боротьба розвивається дуже швидкими темпами. Підготовка борчинь це багаторічний процес, який потребує високопрофесійного рівня роботи тренера, тісної його співпраці з іншими спеціалістами [1, 5].

Правила жіночої боротьби розроблені з урахуванням Правил боротьби Об'єднаного Світу Боротьби та ідентичні з правилами вільної боротьби (UWW). На змаганнях міжнародного рівня, а також Чемпіонатах України здійснюється антидопінговий контроль спортсменів. Якщо в крові спортсменки були виявлені заборонені препарати, то така спортсменка підлягає дискваліфікації, а її результати анулюються. Антидопінговий контроль в Україні регулюється Законом України «Про антидопінговий контроль у спорті» та Всесвітнім антидопінговим кодексом [7].

Всі змагання за характером можна поділити на особисті, командні і особисто-командні. В зв'язку з підвищенням конкуренції на килимі, а також для підвищення видовищності, в правилах вільної боротьби постійно відбуваються тестування та зміни [4, 6]. Аналізуючі правила суддівства вільної боротьби, можна прослідити безліч змін. В різні проміжки часу сутички тривали різну кількість періодів. Наприклад тривалість сутички в 2000 роках була 5 хвилин, без перерви, при рівній кількості балів додавався додатковий час, а перемогу міг одержати той борець, який отримав оцінку в 3 бали. При рівній кількості балів був кинутий «жребій» і борців ставили в партер [9].

Приблизно з 2010 року були введені 2 періоди по 3 хвилини з перервою на відпочинок 30 секунд і після кожного періоду, якщо рівна кількість балів суперників ставили в «клінч» для того щоб вони розборолися і хтось з них отримав оцінку. Пізніше, приблизно з 2017 року були введені 2 основних періоди з перервою 30 секунд і визначався переможець кожного періоду. Якщо кожен з борців виграв по одному періоду, то оголошувався додатковий період сутички ще на 2 хвилини [5]. Якщо борець здобув перемогу в двох періодах, 3 період не застосовувався. Також, слід зазначити, що в різні періоди часу змінювались оцінки виходу борця за килим: судді могли дати просто попередження, або спортсмен міг програти 1 бал.

На даний час, згідно сучасних правил сутичка триває 6 хвилин і має 2 періоди по 3 хвилини. Набрані борцем бали зберігаються в кінці кожного періоду і сумуються. Період не може закінчитись «нічією». Якщо жоден зі спортсменів не взяв ні одного балу, то суддя визначає більш пасивного суперника і надає йому 30 секунд для атаки, якщо атака не відбувається, то бал надається іншому борцю. Абсолютну перемогу можна здобути на «туше» або в кількісному вимірі з різницею в 10 балів. Також, слід зазначити, що за ці 5 років змінилася кількість балів яка дається борцю за «забіг за спину»- зараз оцінюється в 2 бали, а в 2020 оцінювався в 1 бал [5].

Також слід зазначити, що за останні 5 років відбулися зміни в вимогах до кольору килима. На заміну червоному кругу на жовтому килимі використовується помаранчевий круг на темно-синьому килимі. Килим має коло (місце для боротьби) діаметр якого дорівнює 9 м, оточений захисним полем шириною 1,5 м, по середині також є центральне коло діаметром 1 м, позначений помаранчевою лінією шириною 10 см. Внутрішня частина килима, яка оточена колом та призначена для боротьби має бути 7 м в діаметрі [**Ошибка! сточник ссылки не найден.**].

Висновки. Отже слід зробити висновки, що правила боротьби змінювались дуже часто з моменту становлення боротьби. Та проаналізувавши правила суддівства з вільної боротьби за 5 років, слід відмітити, що суттєвих змін вони не зазнали.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абдуллаев А. К., Воронін Д. Є. Ребар І. В. Теорія і методика викладання вільної боротьби. Мелітополь : 2012. 245 с.
2. Єзан В. Г. Проблеми підготовки спортсменів у вільній боротьбі. Електронне видання «Єдиноборства». Х. : ХДАФК. 2017. №1. С. 23–25.
3. Mahmut Aşak. The Importance of Motor Tests in Reducing the Injury of Children Who Are New to Wrestling. International Journal of Wrestling Science. 2015. V.5. P. 47–51.
4. Myers, R. J., Linakis, S. W., Mello, M. J., & Linakis, J. G. (2011). Competitive wrestling-related injuries in school aged athletes in U.S. emergency departments. Western Journal of Emergency Medicine, 11(5), P. 442–449.
5. Правила спортивних змагань з боротьби вільної та боротьби грекоримської Міністерство молоді та спорту України 2022
6. Загура Ф.І. Організаційно-методичні особливості борців у навчально-спортивних закладах : Лекції з дисципліни «Теорія та методика обраного виду спорту». 2013. С. 13.
7. Закон України «Про антидопінговий контроль у спорті» за станом на 19.12.2022 / Верховна Рада України. Офіц. вид. К. : Парламент. вид-во, 2011. №11. 69 с.
8. Організація та методика спортивно-масової роботи: навч. посібник / уклад.: Цибульська В.В., Безвержня Г.В. Умань : ВПЦ «Візаві», 2014. 220 с.
9. Белоглазов С.А., Тараканов Б.І., Воробйов В.А. Структура змагальних поєдинків спортсменок в жіночій вільній боротьбі// Вчені записки університету П.Ф. Лесгафта. 2007. №1 (23) С.76-82
10. Первачук Р. В. Удосконалення фізичної підготовки кваліфікованих борців вільного стилю з використанням спрямованого впливу на системи енергозабезпечення : автореф. дис канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.01 / Первачук Р. В.; Львів. держ. ун-т фіз. культури. Львів, 2016. С. 19
11. Революция оптимального здоровья Джонсон Д.; пер. с англ. ООО «Эмвей Украина». К., 2010. 408 с.
12. Ушакова І.М. Вікова психологія: курс лекцій. Х.: НУЦЗУ, 2016. С123
13. Платонов Ст Н. Система підготовки спортсменів в олімпійському спорті. Загальна теорія та її практичні додатки. Гідручник [для тренерів]: у 2 кн. К.: Олімп. літ., 2015. 680 с.

Овчинніков Артем, Ворона Віта

АНАЛІЗ ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ ЗІ СТРІЛЬБИ З ЛУКА В УКРАЇНІ ЗА ПЕРІОД 2020-2023 РОКИ

*Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут фізичної культури*

Анотація. У роботі було окреслено види змагань і вікові групи спортсменів, які існують у стрільбі з лука. Визначено, в яких саме змаганнях беруть участь українські спортсмени. Встановлено кількість проведених різних Всеукраїнських змагань серед дорослих, юніорів та кадетів у період з 2020 по 2023 роки.

Ключові слова: стрільба з лука, види змагань, змагання.